

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 10/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av bestämmelserna om erhållande, utlämnande och hemlighållande av uppgifter inom den privata, den statliga och den kommunala sektorns pensionssystem samt ändring av vissa andra bestämmelser i lag

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 februari 2002 en proposition med förslag till ändring av bestämmelserna om erhållande, utlämnande och hemlighållande av uppgifter inom den privata, den statliga och den kommunala sektorns pensionssystem samt ändring av vissa andra bestämmelser i lag (RP 8/2002 rd) till social- och hälsovårdsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har grundlagsutskottet lämnat utlåtande i saken (GrUU 15/2002 rd). Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Maritta Hirvi, social- och hälsovårdsministeriet
- lagstiftningsråd Anna-Riitta Wallin, justitieministeriet
- jurist Reijo Hyvönen och jurist Pirkko Rinne, Folkpensionsanstalten

- överinspektör Marita Höök, Dataombudsmannens byrå
- jurist Jorma Kurula, Statskontoret
- jurist Maijaliisa Takanen, Pensionsskyddscentralen
- registerdirektör Helena Luoma, kommunala pensionsanstalten
- jurist Susanna Talvitie, Ömsesidiga pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen
- direktör Matti Leppälä, Arbetspensionsförsäkrarna TELA
- jurist Markku Kojo, Akava
- socialpolitiske ombudsmannen Vesa Rantahalvari, Servicearbetsgivarna
- socialpolitiska sekreteraren Kaija Kallinen, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC
- ombudsman Johan Åström, Industrins och Arbetsgivarnas Centraförbund TT
- informationschef Seppo Suominen, Pensionsförbundet rf.

Utskottet har dessutom fått ett skriftligt utlåtande av Företagarna i Finland.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i bestämmelserna om utlämnande, erhållande och hemlighållande av uppgifter i lagen om pension för arbetstagare, lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden, lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare, lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare, lagen om avträdelsepension, lagen om generationsväxlingspension för lantbruksföretagare, lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare, lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare, lagen om sjömanspensioner, lagen om statens pensioner, lagen om statens familjepensioner, lagen om statens pensionsfond samt lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare. I samband med ändringarna beaktas bestämmelserna i Europeiska gemenskapernas råds direktiv om skydd av den personliga integriteten vid hantering av personuppgifter och om dessa uppgifters fria rörlighet, den nya grundlagen, personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Propositionen avser att skapa klarare och enhetligare bestämmel-

ser om rätten att ta del av och lämna ut uppgifter inom den privata, den statliga och den kommunala sektorns pensionssystem. Vidare är meningen att medge större flexibilitet och utvidga möjligheterna att få och lämna ut sådana uppgifter. Den information som tas emot och ges ut inom ramen för arbetspensionssystemet skall dock till innehållet till stor del motsvara nuvarande lagstiftning och praxis.

Till följd av den nya grundlagen skall vissa bestämmelser på förordningsnivå som gäller ovan nämnda pensionslagar överföras på lagnivå.

I propositionen föreslås ytterligare en del andra ändringar i de ovan nämnda lagarna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa. En del av de föreslagna lagarna avses vara i kraft endast till utgången av 2003, eftersom de bör ses över med anledning av en del redan stadfästa lagar som gäller principen om s.k. sista pensionsanstalt och som träder i kraft vid ingången av 2004.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Allmänna synpunkter

Utskottet framhåller att regeringen föreslår en viktig reform som avser att ställa bestämmelserna om att lämna ut, få och hemlighålla uppgifter i lagar som gäller arbetspensionssystemet på den nivå som den nya grundlagen, personuppgiftslagen och offentlighetslagen förutsätter. Enligt utskottet är det viktigt för verkställigheten av pensionssystemet och för den försäkrade att uppgif-

terna om att få och lämna ut uppgifter inom olika pensionssystem är enhetliga. En väsentlig aspekt är också det att pensionsskyddsanstalterna på ett så ändamålsenligt och flexibelt sätt som möjligt kan utföra sina lagfästa uppgifter och samtidigt ta hänsyn till kraven på skydd för den enskildes integritet. Större klarhet i informationsgången medger större flexibilitet i de verkställande anstaltens funktioner och en lättare tillgång till uppgifter påskyndar avgörandena.

Propositionen har som utgångspunkt dels att förbättra villkoren för myndigheternas samarbete, dels att skydda pensionstagarnas integritet. Aspekterna på integritetsskyddet är helt centrala i verkställigheten, eftersom pensionsanstalterna får in en hel del känslig information om de försäkrade, bl.a. om deras hälsotillstånd och arbets-

förmåga. Därför bör särskilt avseende fästas vid sekretessskyldigheten och datasäkerhetsriskerna med tekniken.

Enligt förslaget skall pensionsanstalten på förhand ge pensionssökanden information om var pensionsanstalten kan skaffa uppgifter om sökanden och vart dessa uppgifter kan överlåtas för beslutsfattande. Det är bra att det föreslås en särskild bestämmelse om detta, anser utskottet. Också i förebyggande syfte är det viktigt att pensionssökanden får veta var det går att få uppgifter om honom och vart de kan överlåtas.

I detta sammanhang vill utskottet också understryka att det är utomordentligt viktigt att den försäkrade får tillräckligt med information om sina egna pensionsrättigheter och de faktorer som påverkar avgörandet i hans egen sak. Det kan vara oklart för pensionssökanden till exempel vilket slag av utredning som behövs till stöd för pensionsansökan eller vilka faktorer ett avslag grundar sig på och vilket slag av kompletterande utredning som behövs i saken. Det kunde vara möjligt att undvika en onödig besvärsprocess till exempel om sökanden hörs innan ett avslag meddelas eller om sökanden underrättas om saken med ett förhandsbesked så att han eller hon kan lämna in en kompletterande utredning. Utskottet anser att det i framtiden bör redas ut hur pensionssökandena kunde få bättre tillgång till information och möjligheter att bli hörda. Praxis för behandling av pensionsansökningar bör med hänsyn till kraven på en god förvaltning vidareutvecklas så de pensionssökande får bättre garantier för att deras rättssäkerhet tillgodoses.

I samband med behandlingen av propositionen har utskottet än en gång fäst sig vid hur invecklad pensionslagstiftningen är. Lagstiftningen är komplicerad och svårtolkad, och det finns inga tecken på förbättring, och den kan till och med göra det svårare att tillgodose den enskildes rättssäkerhet. Utskottet inskräper att svåröverskådligheten — inte minst i en lagstiftning som så centralt inverkar på den enskildes rättigheter — leder till ett behov av att utarbeta klara handledningar för medborgarna.

Utlämnande av uppgifter till utländska myndigheter

Enligt propositionen är det i regel förbjudet att lämna ut sekretessbelagda uppgifter, men författningstexterna gör ett undantag bl.a. om uppgifterna är nödvändiga för de verkställande myndigheterna i EU-länderna och länder som Finland har ingått avtal om social trygghet med när dessa verkställer ett avtal eller en internationell rättsakt om social trygghet.

Grundlagsutskottet tar i sitt utlåtande fasta på behovet av att säkerställa en miniminivå på skyddet för personuppgifter också när uppgifter lämnas ut till utlandet, inte minst till länder som inte tillämpar internationella rättsakter om data-sekretess. Grundlagsutskottet anser det lämpligast att formuleringen i bestämmelserna preciseras.

De föreslagna bestämmelserna innebär en avvikelse från sekretessbestämmelserna och andra begränsningar i tillgången till uppgifter. Därmed utgör de inte ens med hänsyn till formuleringen någon avvikelse från de bestämmelser som gäller skyddet för personuppgifter vid behandling av personuppgifter och den registeransvariges skyldighet att säkerställa datasekretessen i olika faser av behandlingen. Regeringens proposition utgår från att personuppgiftslagen tillämpas, om det inte uttryckligen föreskrivs något annat i de föreslagna bestämmelserna. Av dessa orsaker och på grund av att bestämmelserna om internationell rörlighet för uppgifter i direktivet om skydd för personuppgifter är så detaljerade kan det anses klart att personuppgifter utifrån de föreslagna bestämmelserna (APL 17 f §, StaPL 26 d § och KTAPL 12 d §) lämnas ut bara om det är tillåtet enligt 22, 22 a eller 23 § i personuppgiftslagen. Med stöd av det ovan sagda anser social- och hälsovårdsutskottet att regleringen räcker till och föreslår inga ändringar i nämnda bestämmelser.

Pensionsnämnden

Utskottet föreslår nedan ändringar i bestämmelserna om pensionsnämnden i anknytning till Pensionsskyddscentralen och statens pensionsnämnd. Grundlagsutskottet påpekar i sitt utlåtande

tande att vissa bestämmelser i förordning bör lyftas upp på lagnivå och att lagen visserligen tillåter att den relativa andelen medlemmar från intresseorganisationer ökar men att detta inte är förenligt med oavhängighetskravet i grundlagen. Utskottet konstaterar att det finns planer på ett lagstiftningsprojekt utifrån de förslag som kommittén för ändringssökande i beslut om social trygghet (kommittébetänkande 2001:9) lagt fram för ändring av lagstiftningen om pensionsnämnden. I samband med lagberedningsarbetet skall bestämmelserna om pensionsnämnden ses över i sin helhet och då bör grundlagsutskottets synpunkter beaktas fullt ut.

Vad gäller motiven för ändringsförslagen nedan hänvisar social- och hälsovårdsutskottet också till grundlagsutskottets utlåtande.

Detaljmotivering

1. Lag om temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare

17 §. Utskottet föreslår att bestämmelsen om förhöjd försäkringspremie i 1 mom. formuleras enligt grundlagsutskottets förslag. Det föreslår en sådan ändring i slutet av 2 mom. att rätten att få uppgifter om "verkställigheten av uppdrag enligt denna lag" inskränks till nödvändiga uppgifter. Grundlagsutskottet har ansett en sådan inskränkning som ett villkor för vanlig lagstiftningsordning. Vidare föreslår utskottet att formuleringen "alla ... motsvarande uppgifter som kan erhållas av arbetsgivaren" preciseras.

17 a §. Utskottet föreslår att 17 a § 1 mom. 1 punkten formuleras så att rätten att få uppgifter bara gäller nödvändiga uppgifter, så som grundlagsutskottet har förutsatt. I momentets 2 punkt föreslår utskottet en precisering som ger uttryck för en sådan principfråga om uppgifter om hälsotillståndet att det primärt är den behöriga personen själv som skall lämna uppgifterna.

17 b §. Grundlagsutskottet har föreslagit att pensionstagarens underrättelseskyldighet i 2 mom. och pensionsanstaltens möjlighet att krä-

va en utredning av pensionstagaren i 3 mom. sammanställs så att där noggrant specificeras vilka uppgifter om förändringar i förhållandena som pensionstagaren själv skall anmäla och om vilka andra omständigheter pensionsanstalten kan kräva utredning av pensionstagaren. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår att pensionstagarens anmälningsplikt preciseras så att den anges särskilt för varje typ av pension. Anmälningsplikten för den som får invalidpension anges i 2 mom., den som får arbetslöshetspension i 3 mom., den som får deltidspension i 4 mom. och den som får efterlevandepension i ett nytt 5 mom. Bemyndigandet att utfärda förordning i 4 mom. är obehövligt, eftersom anmälningsplikten blir angiven på lagnivå. I ikraftträdelsebestämmelsen föreslås vidare att motsvarande bestämmelser som nu finns i pensionsförordningar upphävs.

I 6 mom. skall föreskrivas om rätt för pensionsanstalterna att få utredning av pensionstagaren om omständigheter som omfattas av anmälningsplikten och motsvarande andra omständigheter som inverkar på pensionsbeloppet och pensionsrätten. Pensionsanstalten skall ha rätt att kräva utredning, om det finns orsak att mistänka att det har skett förändringar i dessa omständigheter.

17 f §. Med anledning av grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att begreppet myndighet i 1 mom. 6 punkten preciseras och att möjligheten att kombinera uppgifter som nämns i motiveringen skrivs in i bestämmelsen. Vidare föreslår utskottet att förbudet mot att lämna ut uppgifter om en persons hälsotillstånd dessutom skall omfatta uppgifter som avser att beskriva grunden för en persons behov av socialvård.

Utskottet föreslår att 4 mom. preciseras i fråga om vilket slag av omständigheter som gäller utlämnande av uppgifter Pensionsskyddsentralen och den pensionsanstalt som lämnat uppgifter kan komma överens om.

17 i §. Utskottet föreslår på förslag av grundlagsutskottet att paragrafen kompletteras med ett nytt 5 mom. om att den som begär uppgifter in-

nan den tekniska anslutningen öppnas skall visa att uppgifterna är skyddade på behörigt sätt.

17 j §. Utskottet föreslår att pensionsanstaltens informeringsskyldighet preciseras.

20 §. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande ansett att det inte kan föreskrivas genom förordning om pensionsnämndens sammansättning och handläggningen av ärenden i pensionsnämnden på det sätt som föreslås i 4 mom., utan att lagförslaget måste kompletteras på denna punkt. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår att 1 mom. kompletteras med bestämmelserna i 18 § i förordningen om förordnande av en vice ordförande och en personlig suppleant för de sju medlemmarna.

Bestämmelsen om muntlig förhandling i 2 mom. föreslås bli ändrad i enlighet med grundlagsutskottets förslag. Vidare föreslår utskottet att bemyndigandebestämmelsen i 4 mom. preciseras.

På grund av de föreslagna ändringarna i paragrafen föreslås 18 § i förordningen bli upphävd i ikraftträdelsebestämmelsen.

2. Lag om temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden

Utskottet föreslår att ordet "närmare" i bemyndigandebestämmelsen i 10 § 1 mom. stryks eftersom det inte finns bestämmelser om dessa omständigheter i lagförslaget. I samma paragrafs 4 mom. vill utskottet göra motsvarande ändring som ovan i 17 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

Hänvisningsbestämmelsen i 13 a § 1 mom. och 2 mom. i ikraftträdelsebestämmelsen förändras på grund av de föreslagna ändringar i 17 i och 17 b § i lagen om pension för arbetstagare.

3. Lag om ändring av lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare

Utskottet föreslår motsvarande bestämmelse i 8 § 1 mom. som ovan i 17 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

4. Lag om temporär ändring av 9 och 17 § lagen om pension för företagare

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att en företagares informationsskyldighet och pensionsanstaltens rätt att begära uppgifter av företagaren bör preciseras för att lagförslaget skall kunna behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Social- och hälsovårdsutskottet föreslår en precisering av 17 § 5 mom. om vilken typ av förändringar i företagareverksamheten som måste anmälas till pensionsanstalten. Vidare föreslår utskottet att 6 mom. preciseras beträffande vilka omständigheter pensionsanstalten kan kräva utredning om av företagaren.

Hänvisningsbestämmelsen i 17 a § 1 mom. och 2 mom. ikraftträdelsebestämmelsen förändras på grund av de föreslagna ändringarna i 17 i och 17 b § i lagen om pension för arbetstagare.

5. Lag om temporär ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

Utskottet föreslår motsvarande preciseringar i 19 a § som föreslagits i 17 § i lagen om pension för företagare. Vidare föreslår utskottet att 19 b § 1 mom. kompletteras med orden "enligt denna lag", som saknas i författningstexten.

Ikraftträdelsebestämmelsens 3 mom. förändras på grund av de föreslagna ändringarna i 17 b § i lagen om pension för arbetstagare.

10. Lag om ändring av lagen om sjömanspensioner

Hänvisningsbestämmelserna i 64 § 1 mom. måste ändras på grund av den föreslagna ändringen i 17 i § i lagen om pension för arbetstagare.

11. Lag om ändring av lagen om statens pensioner

Utskottet föreslår motsvarande ändringar i lagen om statens pensioner som föreslagits i lagen om pension för arbetstagare. Ikraftträdelsebestämmelsen föreslås bli kompletterad med en bestämmelse om upphävande av 17 a § 3, 4 och 8 mom. i förordningen om statens pensioner, eftersom bestämmelserna om pensionsnämndens sammansättning och handläggningen av ärenden i nämnden, som i detta nu ingår i förordningen, föreslås bli fogade till lagen på det sätt som grundlagsutskottet krävt.

14. Lag om ändring av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare

De föreslagna ändringarna i lagen svarar mot de föreslagna ändringarna i lagen om pension för arbetstagare och lagen om statens pensioner.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår social- och hälsovårdsutskottet

att det 6—9, 12 och 13 lagförslaget godkänns utan ändringar och

att det 1—5, 10, 11 och 14 lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

Utskottets ändringsförslag**1.****Lag****om temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/1961) 4 d § 7 mom., 6 a § 1 mom. och 2 mom. 5 punkten, 7 f § 1 mom. 1 och 5 punkten, 8 § 3 mom. och 4 mom. 7 punkten, 15 b och 16 § och mellanrubriken före 16 §, 17, 17 a—17 c och 18 § och mellanrubriken före 18 § samt 20 § (*utesl.*),

av dessa lagrum 4 d § 7 mom. sådant det lyder i lag 612/1991, 6 a § 1 mom. och 7 f § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 1482/1995, 6 a § 2 mom. 5 punkten och 8 § 3 mom. sådana de lyder i lag 559/1993, 7 f § 1 mom. 5 punkten sådan den lyder i lag 1279/2000, 8 § 4 mom. 7 punkten sådan den lyder i lag 571/1993, 15 b § sådan den lyder i lag 1730/1991, 17 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 1304/1989 och 1167/1996 samt i nämnda lag 1482/1995, 17 a § sådan den lyder i lag 603/1986, 17 b § sådan den lyder i lag 949/1992, 17 c § sådan den lyder i lag 33/2002, 18 § sådan den lyder i lagarna 459/1986 och 621/1995 samt 20 § (*utesl.*) sådant det lyder i lag 283/1999, och

fogas temporärt till 3 §, sådan den lyder i lag 356/1997, ett nytt 3 mom., en ny mellanrubrik före 17 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1304/1989, 1482/1995 och 1167/1996, och (*utesl.*) till lagen nya 17 d—17 k § *samt* en ny mellanrubrik före 17 k § som följer:

3 §
(Som i RP)

4 d §
(Som i RP)

6 a §
(Som i RP)

7 f §
(Som i RP)

8 §
(Som i RP)

15 b §
(Som i RP)

Hörande av vittnen

16 §
(Som i RP)

Erhållande, hemlighållande och utlämnande av uppgifter

17 §

Arbetsgivaren är skyldig att till pensionsanstalterna och pensionsskyddscentralen lämna ut namn, personbeteckning, datum när anställningen började och när den slutade samt löne- och tjänstgöringstidsuppgifter gällande sina anställda i arbetsförhållanden enligt denna lag. Dessutom är arbetsgivaren skyldig att till pensionsanstalterna och pensionsskyddscentralen lämna ut uppgifter om de anställningar som fortgår vid kalenderårets slut samt om övriga faktorer som påverkar arbetsgivarens skyldighet att teckna försäkring och försäkringspremien. Närmare bestämmelser om de ovan avsedda uppgifterna och utlämnandet av dessa ges genom förordning av statsrådet. Om arbetsgivaren underlåter att lämna de ovan avsedda uppgifterna eller gör detta senare än vad som bestäms i statsrådets förordning, kan pensionsanstalten påföra arbetsgivaren en skälig försäkringspremie förhöjd till högst dubbelt belopp.

Utöver det som bestäms i 1 mom. är arbetsgivaren skyldig att på begäran lämna pensionsanstalterna, pensionsskyddscentralen och en besvärinstans som avses i denna lag (*utesl.*) de uppgifter om arbetstagarens arbete och arbetsförhållanden samt övriga motsvarande uppgifter

som kan erhållas av arbetsgivaren och som är nödvändiga för avgörandet av ett *försäkrings-, pensions- eller förmånsärende eller som annars är nödvändiga* vid verkställigheten av uppdrag enligt denna lag.

(3 och 4 mom. som i RP)

17 a §

Pensionsanstalterna, pensionsskyddscentralen och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring och av myndigheter och andra instanser på vilka tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) få de uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett *försäkrings-, pensions- eller förmånsärende* eller som annars är *nödvändiga* enligt denna lag eller överenskommer om social trygghet som är bindande för Finland eller vid utförandet av uppdrag som föreskrivits i internationella rättsakter om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) samt av den som verkställer rehabilitering och av andra verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården, *socialserviceproducenter eller vårdinrättningar på begäran* få utlåtanden och övriga nödvändiga uppgifter om *den pensions- eller förmånssökandes journalhandlingar, rehabilitering, hälsotillstånd, vård samt arbetsförmåga om sökanden inte själv lämnar dessa uppgifter.*

(2 mom. som i RP)

17 b §

(1 mom. som i RP)

Den som får invalidpension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om att han eller hon återfått arbetsförmågan och att rehabilitering-

en avbrutits samt den som får individuell förtidspension som beviljats som invalidpension att han eller hon börjar förvärvsarbete.

Den som får invalidpension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om

1) sin vistelse utomlands eller något annat liknande skäl till att han eller hon inte kan ta emot arbete,

2) att han eller hon börjar förvärvsarbete och att förvärvsinkomsten motsvarar minst det belopp som nämns i 4 c § 4 mom. 2 punkten i lagen om pension för arbetstagare och

3) att han eller hon vägrar ta emot ett av Arbetskraftsmyndigheten anvisat i 4 c § 1 mom. 3 punkten i lagen om pension för arbetstagare angivet fortlöpande arbete som varar minst tre månader.

Den som får deltidspension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om

1) förändringar i hans eller hennes arbets- tidsarrangemang, om den genomsnittliga arbetstid per vecka samtidigt förändras,

2) andra än kollektivavtalsenliga löneförhöjningar,

3) att ett anställningsförhållande eller företagsverksamhet upphör eller att ett nytt förhållande eller ny verksamhet inleds,

4) förändringar i företagsverksamheten och

5) att en ny arbetspension börjar löpa.

Den som får efterlevandepension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om han eller hon har ingått äktenskap. Om ett barn som får barnpension ges som adoptivbarn till någon annan än förmånslåtarens efterlevande make eller dennes make, är barnets adoptivföräldrar skyldiga att underrätta pensionsanstalten om adoptionen. (Nytt 5 mom.)

Oberoende av pensionstagarens underrättelseskyldighet enligt 2—5 mom. kan pensionsanstalten kräva en utredning av pensionstagaren över omständigheter som nämns i 2—5 mom. samt om andra liknande omständigheter som påverkar pensionens belopp och pensionsrätten, om det finns skäl att misstänka att det har skett förändringar i dessa omständigheter. Har pensionstagaren inte tillställt pensionsanstalten dessa utredningar inom en av pensionsanstalten

utsatt skälig tid, kan ärendet avgöras på basis av de uppgifter som finns tillgängliga. (Nytt 6 mom.)

17 c—17 e §
(Som i RP)

17 f §

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har pensionsanstalterna och pensionsskyddscentralen rätt att, utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, lämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

(1—5 punkten som i RP)

6) till ett ministerium, skatteförvaltningen och anstalter eller sammanslutningar som har hand om det lagstadgade socialskyddssystemet och som administrerar socialskyddsförmåner som påverkas av en förmån enligt denna lag får i fråga om en person som erhållit en förmån enligt denna lag utlämnas personbeteckning och övriga individualiserade uppgifter, uppgifter om utbetalade förmåner, uppgifter om arbetsgivaren och andra härmed jämförbara uppgifter som är nödvändiga för samkörning av personuppgifter för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot socialskyddet och för någon annan övervakningsåtgärd av engångsnatur, samt till polis- och åklagarmyndigheterna ovan nämnda uppgifter, som är nödvändiga för att utreda brott och väcka åtal, dock inte uppgifter om hälsotillståndet i situationer enligt detta lagrum eller uppgifter som avser att beskriva grunderna för en persons behov av socialvård.

(7 och 8 punkten som i RP)

(2 och 3 mom. som i RP)

Pensionsanstalterna och pensionsskyddscentralen skall för realiseringen av utlämnandet av sådana uppgifter som avses i 1 mom. 5 punkten och 3 mom. 2 punkten komma överens med de pensionsanstalter som sköter verkställandet av i 8 § 4 mom. 3—5 och 7—9 punkten nämnda lagar och pensionsstadgor om vad som kan vidareutlämnas ur de uppgifter som avses ovan och till vem de kan vidareöverlämnas.

17 g och 17 h §
(Som i RP)

17 i §
(1—4 mom. som i RP)

Innan en teknisk anslutning öppnas skall den som begär uppgifter förete en utredning för den som öppnar anslutningen om att uppgifterna är skyddade på behörigt sätt. (Nytt)

17 j §
Pensionsanstalten skall på förhand på lämpligt sätt informera pensionssökanden om var uppgifter om honom finns att få och vart uppgifterna i regel kan lämnas ut (*utesl.*).

Straffbestämmelser

17 k §
(Som i RP)

Återkrav av förmån och kvittning

18 §
(Som i RP)

20 §
För besvärsförfarande finns vid pensionskyddscentralen en pensionsnämnd. Nämnden består av en ordförande *med uppgiften som huvudsyssla* som skall ha avlagt examen som berättigar till att handha en domartjänst samt vara förtrogen med pensionsförsäkring, *åtminstone en vice ordförande samt minst sju andra ledamöter och en personlig suppleant för envar av de sistnämnda*, som förordnas av social- och hälsovårdsministeriet för högst tre år i sänder och som verkar under domaransvar. Om någon plats blir ledig under mandatperioden, förordnas en efterträdare för återstoden av perioden. I övrigt gäller om deras rätt att kvarstå i uppdraget vad som bestäms om innehavare av domartjänst. Av ledamöterna skall minst två förordnas på förslag av arbetsgivarföreningarnas mest representativa centralorganisationer och minst två på förslag av

arbetstagarnas och funktionärernas fackföreningars mest representativa centralorganisationer. Av de övriga ledamöterna skall åtminstone en ha avlagt examen som berättigar till att handha en domartjänst och vara förtrogen med pensionsförsäkring, en vara försäkringsmatematiker och två försäkringsläkare. Nämnden kan arbeta uppdelad i divisioner.

Vid behandlingen av ärenden i pensionsnämnden tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat bestäms särskilt. För att ett ärende skall kunna utredas hålls vid behov muntlig förhandling i pensionsnämnden på det sätt som bestäms i 37 § förvaltningsprocesslagen. *På muntlig förhandling tillämpas lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984).* I ärenden i vilka tystnadsplikt gäller *eller i vilka pensionsnämnden har beslutat att de skall behandlas inom stängda dörrar på den grund att offentlig behandling kunde medföra särskild olägenhet för en part skall muntlig förhandling ske inom stängda dörrar.*

(3 mom. som i RP)

Om pensionsnämndens sammansättning vid avgörande av olika grupper av ärenden och handläggningen av ärenden i pensionsnämnden samt om pensionsnämndens förvaltning och handläggningen av förvaltningsärenden i pensionsnämnden bestäms närmare genom förordning av statsrådet. Närmare bestämmelser om pensionsnämnden finns i pensionsnämndens arbetsordning, som social- och hälsovårdsministeriet fastställer (*utesl.*).

(1 och 2 mom. som i RP)

Genom denna lag upphävs 3 a, 4 §, 12 f, 18 och 24 § förordningen den 23 februari 1962 om pension för arbetstagare (183/1962), av dessa lagrum 3 a § sådan den lyder i förordning 1506/1995, 4 § sådan den delvis lyder i förordning 542/1990, 12 f § sådan den lyder i nämnda förordning 1506/1995 samt förordningarna 655/1991 och 1657/1993 och 18 § sådan den lyder i förordning 447/1992.

2.

Lag**om temporär ändring av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i lagen den 9 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/1962) 10 § 1 och 4 mom. samt 13 a §,

dessas lagrum sådana de lyder, 10 § 1 mom. i lag 691/1968 och 4 mom. i lag 314/1995 samt 13 a § i lag 1332/1999, och

fogas temporärt till 10 c §, sådan den lyder i lag 560/1993, ett nytt 4 mom. som följer:

10 §

Arbetsgivaren är skyldig att betala en försäkringspremie som social- och hälsovårdsministeriet på framställning av arbetspensionskassan eller en i 2 § avsedd annan pensionsanstalt fastställer för alla arbetsgivare på samma område till samma procenttal av de löner som arbetsgivaren utbetalat till sina anställda i arbetsförhållande på ett arbetsområde som hör till denna lags tillämpningsområde. Härvid beaktas likväl inte löner som utbetalats till funktionärer eller till andra arbetstagare som avses i 1 § 2 mom. eller i 3 §. Om tidpunkten och sättet för betalning av försäkringspremien bestäms (*utesl.*) genom förordning av statsrådet.

Har arbetsgivaren försummat att betala en försäkringspremie som avses i denna lag och rättar han inte, sedan han uppmanats därtill, sin försummelse inom en av arbetspensionskassan föreskriven skälig tid, kan kassan på basis av inhämtad utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning påföra arbetsgivaren en skälig försäkringspremie som förhöjts till högst det dubbla beloppet. Försäkringspremie får dock inte påföras för annan tid än för det löpande kalenderåret och de fem föregående kalenderåren. Arbetspensionskassan har även rätt att för den tid som försäkringspremien försenats uppbära en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982). En försäkringspremie som påförts av arbetspensionskas-

san jämte en på premien för betalningsdröjsmålet beräknad årlig dröjsmålsränta får utlösas utan dom eller utslag på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utlösningsväg (367/1961).

10 c §
(Som i RP)

13 a §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller dessutom i tillämpliga delar 1 § 6 och 7 mom., 3 § 2 och 3 mom., 3 a §, 4 § 1 och 5 mom., 4 a § 2—6 mom., 4 b—4 d, 4 f—4 h och 4 j—4 n §, 5 § 4 och 6 mom., 5 c, 7 f—7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a—10 c och 12 §, 12 a § 4 och 5 mom., 13 a, 13 b och 14 §, 15 § 2 mom., 15 a, 15 b, 16 och 17 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 e §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1 och 3—5 mom. samt 17 j, 17 k, 18, 19 b—19 d, 20, 21, 21 a—21 e, 22 och 23 § lagen om pension för arbetstagare.

(2 mom. som i RP)

(1 mom. som i RP)

Genom denna lag upphävs 4, 7, 8 och 14 a § förordningen den 23 februari 1962 om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (184/1962), dessa lagrum sådana de lyder, 4 § i förordning 1084/1997, 7 § i förordning 1131/1985, 8 § i förordning 543/1990 och 14 a §

i nämnda förordning 543/1990 och förordningarna 940/1972, 1658/1993 och 1507/1995.

3.

Lag

om ändring av lagen om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 26 juli 1985 om pension för konstnärer och särskilda grupper av arbetstagare (662/1985) 7 § 4 mom. och 8 § 1 mom.,
dess lagrum sådana de lyder, 7 § 4 mom. i lag 981/1993 och 8 § 1 mom. i lag 319/1995, och
fogas till 11 § ett nytt 2 mom. som följer:

7 §
(Som i RP)

8 §

Har arbetsgivaren försummat att betala en försäkringspremie som avses i denna lag och rättar han inte, sedan han uppmanats därtill, sin försummelse inom en av pensionskassan föreskriven skälig tid, kan pensionskassan på basis av inhämtad (*utesl.*) utredning eller, om sådan saknas, enligt uppskattning påföra arbetsgivaren en skälig försäkringspremie som förhöjts till högst det dubbla beloppet. Försäkringspremie får dock inte påföras för annan tid än för det löpande kalenderåret och de fem föregående kalenderåren. Pensionskassan har även rätt att för

den tid som försäkringspremien försenats uppbära en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 3 mom. räntelagen (633/1982). En försäkringspremie som påförts av pensionskassan jämte en på premien för betalningsdröjsmålet beräknad årlig dröjsmålsränta får utsökas utan dom eller utslag på det sätt som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningssvåg (367/1961).

11 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

4.

Lag

om temporär ändring av 9 och 17 § lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras temporärt i lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/1969) 9 § 4 mom. och 17 § 1, 4 och 5 mom.,
av dessa lagrum 9 § 4 mom. sådant det lyder i lag 393/1995 och 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag 656/2000, och

fogas temporärt till 17 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1485/1995 samt i nämnda lag 656/2000, nya 5, 6 och 8 mom., varvid det nuvarande 5 mom. i sin ändrade form blir 7 mom. som följer:

9 §
(Som i RP)

17 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2 och 3 mom., 3 § 1 och 2 mom., 3 a, 4, 4 a—4 h, 4 j—4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten samt 3, 4 och 6 mom., 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 b och 10 c §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom., 14 och 16 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 g och 17 h §, 17 i § 1 och 3—5 mom., 17 j §, 17 k § 2—4 mom. samt 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

— — — — —
(4 mom. som i RP)

En företagare är skyldig att utan dröjsmål lämna pensionsanstalten uppgifter om inledande av företagareverksamhet *enligt denna lag* och om (*utesl.*) väsentliga förändringar i *företagareverksamhetens art, omfattning eller form eller i företagarens arbetsinsats*. Likaså är en företagare

skyldig att utan dröjsmål meddela pensionsanstalten om *hans företagareverksamhet enligt denna lag* upphör.

Oberoende av företagarens skyldighet enligt 5 mom., kan pensionsanstalten kräva att företagaren lämnar en utredning över de omständigheter som nämns i 5 mom. samt om motsvarande andra omständigheter, som kan inverka på försäkringsskyldigheten, försäkringspremien, skötseln av försäkringen, arbetsinkomsten och pensionsrätten enligt denna lag.

(7 och 8 mom. som i RP)

—
(1 mom. som i RP)

Genom denna lag upphävs lagen den 22 februari 2002 om temporär ändring av 17 § lagen om pension för företagare (150/2002) samt 2, 3, 3 a, 4 och 12 a § förordningen den 7 november 1969 om pension för företagare (668/1969) av dessa lagrum 3 a § och 4 § sådana de lyder i förordning 1508/1995 och 12 a § sådan den lyder i nämnda förordning 1508/1995 och förordningarna 942/1972, 545/1990 och 1660/1995.

5.

Lag

om temporär ändring av lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras temporärt i lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/1969) 10 § 5 mom., 18 § samt 19 § 1, 4 och 5 mom.,

dess lagrum sådana de lyder, 10 § 5 mom. i lag 1282/2001, 18 § i lagarna 882/1994 och 287/1999, 19 § 1 mom. i lag 655/2000 samt 4 och 5 mom. i lag 751/1974, och

fogas temporärt till lagen nya 19 a—19 c § som följer:

10 §
(Som i RP)

18 §
(Som i RP)

19 §

Om inte något annat följer av denna lag gäller dessutom i tillämpliga delar 2 § 2 och 3 mom., 3 a, 4, 4 a—4 h, 4 j—4 n §, 5 § 1 mom., 2 mom. 1 punkten samt, 3, 4 och 6 mom., 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a och 10 c §, 11 § 2 och 11 mom., 12 § 1 mom. 5 punkten samt 14 och 16 §, 17 § 2 och 3 mom., 17 a § 1 mom., 17 b—17 d §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1 och 3—5 mom., 17 j §, 17 k § 2—4 mom. samt 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e och 22 § lagen om pension för arbetstagare.

— — — — —
(4 och 5 mom. som i RP)
— — — — —

19 a §

En lantbruksföretagare är skyldig att utan dröjsmål lämna lantbruksföretagarnas pensionsanstalt uppgifter om inledande av lantbruksföretagarverksamhet *enligt denna lag* och om (utesl.) väsentliga förändringar i *företagarverksamhetens art, omfattning eller form eller lantbruksföretagarens arbetsinsats*. Likaså är en lantbruksföretagare skyldig att utan dröjsmål meddela pensionsanstalten om företagarverksamheten *enligt denna lag* upphör.

Oberoende av lantbruksföretagarens skyldighet enligt 1 mom. kan pensionsanstalten kräva

att företagaren lämnar en utredning över de omständigheter som nämns i 1 mom. och motsvarande andra omständigheter, som kan inverka på försäkringsskyldigheten, försäkringspremi- en, skötseln av försäkringen, arbetsinkomsten och pensionsrätten enligt denna lag.

19 b §

(Som i RP. Utskottets förslag påverkar inte den svenska texten.)

19 c §

(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen

(1 och 2 mom. som i RP)

Genom denna lag upphävs *lagen den 22 februari 2002 om temporär ändring av 19 § lagen om pension för lantbruksföretagare (149/2002) samt 2, 3, 3 a, 4, 12 och 13 a § förordningen den 7 november 1969 om pension för lantbruksföretagare (667/1969), av dessa lagrum 3 a § sådan den lyder i förordning 1661/1993, 4 § sådan den lyder i förordning 941/1972, 12 § sådan den lyder i förordning 544/1990 och 13 a § sådan den lyder i nämnda förordningar 941/1972, 544/1990 och 1661/1993 samt i förordning 1509/1995.*

10.

Lag

om ändring av lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/1956) 31 och 64 a §,

sådana de lyder, 31 § i lag 1346/1990 och 64 a § i lag 1595/1993,

ändras 1 § 4 mom. 4 punkten, 3 b §, 12 a § 1 mom. och 2 mom. 5 punkten, 16 e § 1 mom. 1 och 4 punkten, 36 § 1 och 2 mom. samt 62 och 64 §,

dessas lagrum sådana de lyder, 1 § 4 mom. 4 punkten i lag 1169/1996, 3 b §, 12 a § 1 mom. och 16 e § 1 mom. 1 och 4 punkten i lag 1745/1995, 12 a § 2 mom. 5 punkten i nämnda lag 1595/1993, 36 § 1 mom. i lag 1046/1999 och 2 mom. i lag 1309/1989, 62 § i lagarna 1038/1986, 623/1995 och 623/1999 samt 64 § delvis ändrad i lagarna 1/1981 och 1305/1989 samt i nämnda lagar 1595/1993 och 1169/1996, samt,

fogas till 16 e § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag 1745/1995, en ny 5 punkt och till lagen en ny 63 b § i stället för den 63 b § som upphävdes genom lag 880/1994 som följer:

1 §
(Som i RP)

62 §
(Som i RP)

3 b §
(Som i RP)

63 b §
(Som i RP)

12 a §
(Som i RP)

64 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller i tillämpliga delar dessutom 17 §, 17 a § 1 mom., 17 b—17 e §, 17 f § 1, 2 och 4 mom., 17 h §, 17 i § 1, *och 3—5 mom.* samt 17 j § lagen om pension för arbetstagare
(2 mom. som i RP)

36 §
(Som i RP)

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

11.

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/1966) 18 § 12 och 13 mom., dessa lagrum sådana de lyder i lag 103/1989,
ändras 23 a § 1, 2, 4 och 7 mom. och 26 §,
av dessa lagrum sådana de lyder, 23 a § 1 mom. i lag 1231/1995, 2 och 7 mom. i lag 229/1991 och 4 mom. i lag 293/1999 samt 26 § delvis ändrad i lag 1528/1993, samt
fogas till 23 a §, sådan den lyder i nämnda lagar 229/1991, (utesl.) 1231/1995 och 293/1999, ett nytt 5 mom., varvid de nuvarande 5 och 6 samt ändrade 7 mom. blir 6—8 mom., samt till lagen nya 26 a—26 f § som följer:

23 a §

Statens pensionsnämnd består av en ordförande och sju andra medlemmar. Ordföranden skall ha avlagt juris kandidatexamen samt vara förtrogen med tjänstemanna- och arbetsrätt. En av medlemmarna är vice ordförande i nämnden, och en av dem skall vara läkare. Av de övriga medlemmarna skall tre förordnas bland personer som har föreslagits av de mest representativa centralorganisationerna för statens tjänstemän och arbetstagare. Ordföranden och läkaren skall vara oberoende av de i nämnden företrädde arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna. Varje medlem har en personlig suppleant, för vilken gäller vad som stadgas om medlemmar. Av de övriga medlemmarna skall åtminstone en ha avlagt examen som berättigar att handha en domartjänst samt vara förtrogen med tjänstemanna- och arbetsrätt.

Statens pensionsnämnds ordförande och övriga medlemmar förordnas av finansministeriet för tre år i sänder. Om deras rätt att kvarstå i uppdraget gäller i övrigt vad som stadgas om innehavare av domartjänst. Medlemmarna i statens pensionsnämnd skall ha fyllt 25 år och de handlar under domaransvar. En medlem som inte tidigare har avlagt domared eller motsvarande försäkran skall avlägga den innan han tillträder uppdraget. Avgår eller avlider en medlem eller dennes personliga suppleant i statens pensionsnämnd under mandattiden, förordnar finansministeriet på förslag av samma myndighet eller organisation som medlemmen eller suppleanten har förordnats i hans ställe en ny medlem eller suppleant för den återstående mandattiden.

Vid behandlingen av ärenden i statens pensionsnämnd tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996) om inte något annat bestäms särskilt. Om det behövs för att ett ärende skall kunna utredas, verkställs i pensionsnämnden muntlig förhandling på det sätt som bestäms i 37 § förvaltningsprocesslagen. I ärenden i vilka tystnadsplikt gäller skall muntlig förhandling ske inom stängda dörrar. Pensionsnämnden kan bestämmande att ett ärende skall behandlas inom

stängda dörrar, om offentlig behandling kunde medföra särskild olägenhet för en part. (Utesl.)
(5 mom. som i RP)

Om statens pensionsnämnds sammansättning vid avgörande av olika ärenden och om handläggningen av ärenden i statens pensionsnämnd samt om statens pensionsnämnds förvaltning och handläggningen av förvaltningsärenden bestäms närmare genom förordning av statsrådet. Finansministeriet fastställer statens pensionsnämnds arbetsordning.

26 §

Statskontoret och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och andra instanser på vilka tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och av privata arbetsgivare få de uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende som gäller ordnande av pensionskydd eller ett anhängigt pensions- eller förmånsärende eller som i övrigt är nödvändiga vid utförandet av uppdrag enligt denna lag eller överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland eller (utesl.) som föreskrivits i andra internationella rättsakter om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) samt av den som verkställer rehabilitering och av någon annan verksamhetsenhet för hälso- och sjukvården, socialserviceproducent eller vårdinrättning på begäran få utlåtanden och övriga nödvändiga uppgifter ur den pensions- eller förmånssökandes journalhandlingar samt uppgifter om sökandens rehabilitering, hälsotillstånd, vård och arbetsförmåga, om sökanden inte själv lämnar dessa uppgifter.

(2 mom. som i RP)

26 a §

(1 mom. som i RP)

Den som får invalidpension är skyldig att underrätta statskontoret om att han eller hon återfått arbetsförmågan och att rehabiliteringen avbrutits samt den som får individuell förtidspension som beviljats som invalidpension att han eller hon börjar förvärvsarbete.

Den som får arbetslöshetspension är skyldig att underrättat statskontoret om

1) sin vistelse utomlands eller något annat liknande skäl till att han eller hon inte kan ta emot arbete,

2) att han eller hon börjar förvärvsarbete och att förvärvsinkomsten motsvarar minst det belopp som nämns i 18 a § 1 mom. 2 punkten och

3) att han eller hon vägrar ta emot ett av Arbetskraftsmyndigheten anvisat i 9 a § 1 mom. 3 punkten angivet fortlöpande arbete som varar minst en månad.

Den som får deltidspension är skyldig att underrätta statskontoret om

1) förändringar i hans eller hennes arbetsvillkor, om de inverkar på inkomsterna,

2) andra än allmänna löneförhöjningar,

3) att ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållande eller företagsverksamhet upphör eller att ett nytt förhållande eller ny verksamhet inleds,

4) längre än sex veckors oavbruten frånvaro från arbetet,

5) förändringar i företagsverksamheten och

6) att en ny arbetspension börjar löpa. (Nytt 4 mom.)

Den som får efterlevandepension enligt lagen om statens familjepensioner (774/1968) är skyldig att underrätta statskontoret om han eller hon har ingått äktenskap. Om ett barn som får barnpension enligt lagen om statens familjepensioner ges som adoptivbarn till någon annan än förmånslätarens efterlevande make eller dennes make, är barnets adoptivföräldrar skyldiga att underrätta statskontoret om adoptionen. (Nytt 5 mom.)

Oberoende av pensionstagarens underrättelseskyldighet enligt 2—5 mom. kan statskontoret kräva en utredning av pensionstagaren över omständigheter som nämns i 2—5 mom. samt om andra liknande omständigheter som påverkar pensionens belopp och pensionsrätten, om det finns skäl att misstänka att det har skett förändringar i dessa omständigheter. Har pensionstagaren inte tillställt statskontoret dessa utredningar inom en av statskontoret utsatt skälig tid, kan ärendet avgöras på basis av de uppgifter som finns tillgängliga. (Nytt 6 mom.)

26 b §

Arbetsgivaren är skyldig att åtminstone en gång i kvartalet (*utesl.*) meddela statskontoret namn, personbeteckning, datum för inledande och avslutande av anställningen eller ett arbete som utförs på basis av ett uppdrags- eller konsultavtal eller ett liknande arrangemang enligt 1 § 2 mom., uppgifter om löner och arvoden samt uppgifter om tjänstgöringstider och avbrott i fråga om förmånstagare som omfattas av denna lag. Dessutom är arbetsgivaren skyldig att lämna statskontoret uppgifter om löner och arvoden för de ovan nämnda anställningar och arbeten som fortgår vid kalenderårets slut samt övriga uppgifter som gäller förmånstagarnas pensionsrätt och arbetsgivarens betalningsskyldighet. Om arbetsgivaren underlåter att meddela statskontoret de ovan avsedda uppgifterna eller meddelar dem senare än vad som förutsätts i de föreskrifter som statskontoret utfärdat med stöd av 5 mom. kan det bestämmas att den pensionsavgift som avses i 4 § lagen om statens pensionsfond (1372/1989) skall betalas med skälig förhöjning, dock till högst det dubbla beloppet.

Utöver det som bestäms i 1 mom. är arbetsgivaren skyldig att på begäran lämna statskontoret och en besvärshinstans som avses i denna lag (*utesl.*) de uppgifter om en av denna lag omfattad förmånstagares arbete och arbetsförhållanden samt övriga motsvarande uppgifter som kan erhållas av arbetsgivaren och som är nödvändiga för ordnande av pensionsskyddet och för avgörandet av ett anhängigt pensions- eller för-

månsärende eller som i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppdrag enligt denna lag.

(3 och 4 mom. som i RP)

Statskontoret för register över de uppgifter som det får med stöd av denna paragraf och 26 § och som påverkar rätten till pension för förmånsstagare som omfattas av denna lag. *Statskontoret har rätt att utfärda föreskrifter till arbetsgivarerna om när och i vilken form uppgifterna skall lämnas till statskontoret.*

26 c §
(Som i RP)

26 d §

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har statskontoret rätt att, utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, lämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

(1—3 punkten som i RP)

4) *till ett ministerium, skatteförvaltningen och anstalter eller sammanslutningar som har hand om det lagstadgade socialskyddssystemet och som administrerar socialskyddsförmåner som påverkas av en förmån enligt denna lag får i fråga om en person som erhållit en förmån enligt denna lag utlämnas personbeteckning och övriga individualiserade uppgifter, uppgifter om utbetalade förmåner, uppgifter om arbetsgivaren och andra härmed jämförbara uppgifter som är nödvändiga för sådan samkörning av personuppgifter för att utreda brott och missbruk som*

riktar sig mot socialskyddet och för någon annan övervakningsåtgärd av engångsnatur, samt till polis- och åklagarmyndigheterna ovan nämnda uppgifter, som är nödvändiga för att utreda brott och väcka åtal, dock inte uppgifter om hälsotillståndet i situationer enligt detta lagrum eller uppgifter som avser att beskriva grunderna för en persons behov av socialvård.

(5 och 6 punkten som i RP)

Statskontoret skall för realiseringen av utlämnandet av sådana uppgifter som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten komma överens med pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna om *vad som får vidareutlämnas av de uppgifter som avses ovan och till vem de får vidareutlämnas.*

(3 mom. som i RP)

26 e §

(1—4 mom. som i RP)

Innan en teknisk anslutning öppnas skall den som begär uppgifter förete en utredning för den som öppnar anslutningen om att uppgifterna är skyddade på behörigt sätt. (Nytt)

26 f §

Statskontoret skall på förhand på lämpligt sätt informera pensionssökanden om var uppgifter om honom finns att få och vart uppgifterna i regel kan lämnas ut (*utesl.*).

(1 mom. som i RP)

Genom denna lag upphävs i förordningen den 20 maj 1966 om statens pensioner (611/1966) 7 a § 3 och 4 samt 8 mom., sådana de lyder i förordning 234/1991. (Nytt)

14.

Lag**om ändring av lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 april 1964 om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare (202/1964) 5 b § 1 mom., 7 § 6 mom., samt 12 och 12 b §,

dess lagrum sådana de lyder, 5 b § 1 mom. i lag 1324/1994, 7 § 6 mom. i lag 295/1999, 12 § i nämnda lag 1324/1994 och i lag 404/1997 samt 12 b § i lag 683/1999, samt

fogas till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 404/1997 och 295/1999, ett nytt 7 mom. samt till lagen en ny 12 a § i stället för den 12 a § som upphävts genom lag 683/1999 och till lagen nya 12 c—12 g § som följer:

5 b §
(Som i RP)

7 §

— — — — —
Vid behandlingen av ärenden i kommunernas pensionsnämnd tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte något annat bestäms särskilt. Om det behövs för att ett ärende skall kunna utredas, verkställs i kommunernas pensionsnämnd muntlig förhandling på det sätt som bestäms i 37 § förvaltningsprocesslagen. *På muntlig behandling tillämpas lagen om offentlighet vid rättegång (945/1984). I ärenden i vilka tystnadsplikt gäller eller i vilka pensionsnämnden har bestämt att de skall behandlas inom stängda dörrar på den grund att offentlig behandling kunde medföra särskild olägenhet för en part skall muntlig förhandling ske inom stängda dörrar.*

(7 mom. som i RP)

12 §

Den kommunala pensionsanstalten och en besvärinstans enligt denna lag har rätt att utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter

1) av en försäkrings- och pensionsanstalt som verkställer lagstadgad försäkring, av myndigheter och andra instanser på vilka tillämpas lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och av privata arbetsgivare få de

uppgifter som är nödvändiga för avgörandet av ett ärende *som gäller ordnande av pensionskydd eller ett anhängigt pensions- eller förmånsärende* eller som i övrigt är nödvändiga vid *utförandet av uppdrag* enligt denna lag eller överenskommelser om social trygghet som är bindande för Finland eller (*utesl.*) som föreskrivits i andra internationella rättsakter om social trygghet,

2) av läkare och andra yrkesutbildade personer som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) och av sådana verksamhetsenheter för hälso- och sjukvården som avses i 2 § 4 punkten lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992) samt av den som verkställer rehabilitering och av någon annan verksamhetsenhet för hälso- och sjukvården, *socialserviceproducent eller vårdinrättning på begäran* få utlåtanden och övriga nödvändiga uppgifter *ur den pensions- eller förmånssökandes journalhandlingar samt uppgifter om sökandens rehabilitering, hälsotillstånd, vård och arbetsförmåga, om sökanden inte själv lämnar dessa uppgifter.*

(2 mom. som i RP)

12 a §

(1 mom. som i RP)

Den som får invalidpension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om att han eller hon återfått arbetsförmågan och att rehabiliteringen avbrutits samt den som får individuell förtids-

pension som beviljats som invalidpension att han eller hon börjar förvärvsarbete.

Den som får arbetslöshetspension är skyldig att underrättat pensionsanstalten om

1) sin vistelse utomlands eller något annat liknande skäl till att han eller hon inte kan ta emot arbete,

2) att han eller hon börjar förvärvsarbete och får en förvärvsinkomst motsvarande minst det belopp som nämns i 4 c § 4 mom. 2 punkten i lagen om pension för arbetstagare och

3) att han eller hon vägrar ta emot ett av arbetskraftsmyndigheten anvisat i 4 c § 1 mom. 3 punkten lagen om pension för arbetstagare angivet fortlopande arbete som varar minst tre månader.

Den som får deltidspension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om

1) förändringar i hans eller hennes arbets- tidsarrangemang, om de inverkar på inkomster- na,

2) andra än allmänna löneförhöjningar,

3) att ett tjänste- eller arbetsavtalsförhållan- de eller företagsverksamhet upphör eller att ett nytt förhållande eller ny verksamhet inleds,

4) längre än sex veckors oavbruten frånvaro från arbetet,

5) förändringar i företagsverksamheten och

6) att en ny arbetspension börjar löpa. (Nytt 4 mom.)

Den som får efterlevandepension är skyldig att underrätta pensionsanstalten om han eller hon har ingått äktenskap. Om ett barn som får barnpension ges som adoptivbarn till någon annan än förmånslåtarens efterlevande make eller dennes make, är barnets adoptivföräldrar skyldiga att underrätta pensionsanstalten om adoptionen (Nytt 5 mom.).

Oberoende av pensionstagarens underrättel- seskyldighet enligt 2—5 mom. kan pensionsan- stalten kräva en utredning av pensionstagaren över omständigheter som nämns i 2—5 mom. samt om andra liknande omständigheter som på- verkar pensionens belopp och pensionsrätten, om det finns skäl att misstänka att det har skett förändringar i dessa omständigheter. Har pen- sionstagaren inte tillställt pensionsanstalten

dess utredningar inom en av pensionsanstalten utsatt skälig tid, kan ärendet avgöras på basis av de uppgifter som finns tillgängliga (Nytt 6 mom.).

12 b §

Den kommunala pensionsanstaltens med- lemssamfund är skyldigt att åtminstone en gång i kvartalet (*utesl.*) meddela pensionsanstalten namn, personbeteckning, datum för inledande och avslutande av tjänste- och arbetsförhållan- den och i 1 § 7 mom. avsedda uppdragsavtal samt i 1 § 8 mom. avsedda förtroendeuppdrag, uppgifter om löner och arvoden samt uppgifter om tjänstgöringstider och avbrott i fråga om per- soner som omfattas av denna lag. Dessutom är medlemssamfundet skyldigt att lämna pen- sionsanstalten uppgifter om löner och arvoden för de ovan nämnda anställningsförhållanden som fortgår vid kalenderårets slut samt övriga uppgifter som gäller personernas pensionsrätt och medlemssamfundens betalningsskyldighet. Om medlemssamfundet underlåter att meddela pensionsanstalten de ovan avsedda uppgifterna eller meddelar dem senare än vad som *föresätts i de föreskrifter som pensionsanstalten utfärdar med stöd av 5 mom.*, kan det bestämmas att be- talningsandelen enligt 6 § skall betalas *med skä- lig förhöjning, dock till högst det dubbla be- loppet.*

Utöver det som bestäms i 1 mom. är medlems- samfundet skyldigt att på begäran lämna pen- sionsanstalten och en besvärinstans som avses i denna lag (*utesl.*) de uppgifter om en av denna lag omfattad persons arbete och arbetsförhållan- den samt övriga motsvarande uppgifter som kan erhållas av medlemssamfundet och som är nöd- vändiga för *ordnande av pensionsskyddet och för avgörandet av ett anhängigt pensions- eller förmånsärende eller som i övrigt är nödvändiga vid verkställigheten av uppdrag enligt denna lag.*

(3 och 4 mom. som i RP)

Pensionsanstalten för register över de uppgif- ter som den får med stöd av denna paragraf och 12 § och som påverkar rätten till pension för per- soner som omfattas av denna lag. *Pensionsan- stalten har rätt att utfärda föreskrifter till med-*

lemssamfunden om när och i vilken form uppgifterna skall lämnas till pensionsanstalten.

12 c §
(Som i RP)

12 d §

Utöver det som bestäms i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har den kommunala pensionsanstalten rätt att, utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter, lämna uppgifter som grundar sig på verkställigheten av denna lag enligt följande:

(1—3 punkten som i RP)

4) till ett ministerium, skatteförvaltningen och anstalter eller sammanslutningar som har hand om det lagstadgade socialskyddssystemet och som administrerar socialskyddsförmåner som påverkas av en förmån enligt denna lag får i fråga om en person som erhållit en förmån enligt denna lag utlämnas personbeteckning och övriga individualiserade uppgifter, uppgifter om utbetalade förmåner, uppgifter om arbetsgivaren och andra härmed jämförbara uppgifter som är nödvändiga för *samkörning av personuppgifter för att utreda brott och missbruk som riktar sig mot socialskyddet och för någon annan övervakningsåtgärd av engångsnatur, samt till polis- och åklagarmyndigheterna ovan nämnda uppgifter, som är nödvändiga för att utreda brott och väcka åtal, dock inte uppgifter om hälsotillståndet i situationer enligt detta lagrum eller*

uppgifter som avser att beskriva grunderna för en persons behov av socialvård.

(5—9 punkten som i RP)

Den kommunala pensionsanstalten skall för realiseringen av utlämnandet av sådana uppgifter som avses i 1 mom. 2 och 3 punkten komma överens med pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna om *vad som får vidareutlämnas ur de uppgifter som avses ovan och till vem de får vidareutlämnas.*

(3 mom. som i RP)

12 e §

(1—4 mom. som i RP)

Innan en teknisk anslutning öppnas skall den som begär uppgifter förete en utredning för den som öppnar anslutningen om att uppgifterna är skyddade på behörigt sätt. (Nytt)

12 f §
(Som i RP)

12 g §

Den kommunala pensionsanstalten skall på förhand *på lämpligt sätt* informera pensionssökanden om var uppgifter om honom finns att få och vart uppgifterna *i regel* kan lämnas ut (*utesl.*).

Ikraftträdelsebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 28 maj 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Marjatta Vehkaoja /sd
medl. Eero Akaan-Penttilä /saml
Merikukka Forsius /gröna
Tuula Haatainen /sd
Inkeri Kerola /cent
Valto Koski /sd
Pehr Löf /sv

Juha Rehula /cent
Päivi Räsänen /kd (delvis)
Sari Sarkomaa /saml
Marjatta Stenius-Kaukonen /vänst
Raija Vahasalo /saml (delvis)
Jaana Ylä-Mononen /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.

ShUB 10/2002 rd — RP 8/2002 rd